Annual Report of the Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource Centre for 2019-20

GENERAL:

Allocation of funds for procurement of books and journals was as below during the year under report.

(A) UNIVERSITY FUNDS:

A provision of Rs. 2,50,00,000=00 from University Funds had been made for purchase of books and journals during the year 2019-20. Out of this fund, an amount of Rs. 2,34,00,000=00 for purchase of periodicals and Rs. 16,00,000=00 for purchase of books was available. From this fund, Rs. 2,38,58,864=00 spent for procurement of periodicals (print and online) and Databases and Rs.16,84,214=00 utilized for purchase of books.

10.2 LIBRARY COLLECTION:

(A) The library collection as on 31/03/2020 is as follows:

Books	E-Books	Bound Journals	Manuscripts	Theses/ Dissertations	Reports	Braill Books	Total
276202	578	34,937	9,163	11,314	7,032	590	3,39,816

(B) ADDITIONS DURING THE YEAR:

The number of books added to the Barr. B. K. Knowledge Resource Center by way of purchase from University/UGC Funds was 856. The books purchased through Contingency Grants were 694 and by donation the numbers of books received were 456. During the year 2019-20 under report, total 2122 books were added to the library collection.

The facultywise split-up of purchased books/e-books is as follows:

Sr. No.	Name of the Faculty	Books	E-Books
1.	Science and Technology	205	116
2.	Commerce and Management	30	-
3.	Humanities	202	-
4.	Inter-Disciplinary Studies	14	-
5.	General	405	-
	Total	856	116

(C) Contingency Grants:

694 books were purchased from the following research projects/ other schemes / other courses and research schemes through contingencies.

(I) Social Sciences/ Humanities/Centers		**Number of Books**
1.	Sociology UGC-SAP-DRS (D.1.P.31.2)	299
2.	Psychologyy (A.69.P.4)	24
3.	Commerce & Management (A.57.P.4)	23
4.	YCSRD (A.67.P.4)	22
5.	Geography (A.16.P.4)	15
6.	Geography (Travel & Tourisam) (A.16.P.17)	27
7.	Research Strengthening scheme Lib & Info. Science (A.2.P.51) Dr.P.B. Bilawar Dr.S.V. Thorat Dr.D.B. Sutar Dr.N.B. Khot	 11 34 14 12
8.	Education (Research strengthening Scheme) Dr.P.S. Patankar. (A.2.P.51)	 37
9.	Pad.Lat.G.G. Jadhav. chairin Jouranalism (A.70. P.4)	22
(II) Science Department		
1.	Statistics UGC SAP.DRS-I (D.I.P.250)	30
2	Ind. Chemistry (A.21.P.4)	90
3	Applied Chemistry (A.63.P.4)	31
4	Physics (DST Inspire Faculty Project) (D.2. P.149.19)	1
5	Physics SAP.DSA-2 D.1. P.254	2
	TOTAL	**694**

(D) Particulars of books received during the year through donation are as follows:

(i) Acquisition Section:

Sr. No	**Names of the Donor**	**Number of Books**
1.	Vidyabhartee Pra, Latur	01
2.	Fundacion Para la d. yoga, Argentia	03
3.	Maharashtra Granthoteejak Sanstha, Pune	02
4.	Shri.Ravindra Damodar Lakhe, Kaylan	02
5.	Ashok kumar singhai, M. P	01
6.	Hon.Vice- Chanceller office	07
7.	Shri.B.K. Nibhalkar, Phaltan	06
8.	Hon.Vice- Chanceller office	23
9.	Smt.Savita Nabar, Kolhapur	02
10.	Shri.Surayakant Patil, Ramwadi.	01
11.	Sunil P. Adavkar, Umdi	03
12.	Subhash Dhume, Gadhinglaj.	01
13.	Ravidasiya Dharmprachar Asthan, Kanpur, Jalandhar	01
14.	Prof.J.F. Patil, Kolhapur	07

15.	Yoshda Satsansa society	16
16.	AIU, New Delhi	03
17.	Hon.Vice- Chancellers	15
18.	Tejeswini R. Jadhav, Aurangabad	02
19.	Indian Language Association, Mysore	31
20.	Dr. Nagina Mali, bhagni	01
21.	Vikas V. Patil, Sangli	02
22.	Dr. Kumar Nanaware, Kolhapur	01
23.	Manjushri ghokale	02
24.	Shri.Digambhar Jain Agarwal Panchai Mandir, Rajasthan	01
25.	Genuine Publication, New Delhi	09
26	Samadhan M. Gaikwad, Pune University Pune	02
27	Kirloskar Brothers, Ltd	02
28	Rajendra Mishra Indore	02
29	Dr. Padma Patil, Shivaji University	04
30	Shantikumar Vathare, Kolhapur	95
31	Mrs.suvrata.v. Sathe, Nashik	02
32	Sanjeevkumar Sharma, Utratarakhand	02
33	Shri.Pramod prakash Mande, Barshi	01
34	Dr. Deepak Prabhat, Pune	01
35	Editor, Mathrbhnmi	01
36	Hon.Vice-Chancellor Office	18
37	Hon.Vice-Chancellor Office	25
38	Hon.Vice-Chancellor Office	25
39	Hon.Vice-Chancellor Office	22
40	Hon.Vice-Chancellor Office	25
41	Hon.Vice-Chancellor Office	23
42	Hon.Vice-Chancellor Office	06
43	Shri.Vilas Jadhav, Kolhapur	01
44	District Maratha Education society Ahmednagar	01
45	Hon.Vice-Chancellor Office	01
46	Siraj Karim Shikalgar, Andhali	02
47	Office	10
48	Hon.Vice-Chancellor Office	12
49	Pournima Kerkar, Goa	01
50	Shivaji University Kolhapur	06
51	Kaligadhar Trust, New Delhi	01
52	Bhiva Kamble, Pune	02
53	Appasaheb Birnale College of Architecture, Sangli	01
54	Dr. Raghunath Kadakne, Kolhapur	01
55	Kumar Omkar J Patil (Kodoli)	01
56	Other Donators	17
	Total	**456**

(E) <u>PERIODICALS SECTION</u>:

The University Library subscribed to 12 foreign online e-journals and 5 databases (viz- SciFinder, Scopus,J – Store, J-gate: Science and Technology, J-Gate: Social Science and Humanities,) and 75 Indian print journals during the year 2019-20. 90 print journals were received on gratis. In addition to the above there were 11 daily newspapers available for readers. (12 E-journal packages are available).

(F) THESES – DISSERTATIONS & REPORT SECTION:

During the year 49 reports were added. 3719 theses have been uploaded on the Shodhganga ETD portal of INFLIBNET center .

10.3 LIBRARY SERVICES TO READERS

A] CIRCULATION OF BOOKS AND JOURNALS:

The number of registered libraries users were 5323. In all, 4,28,183 books were issued and returned to users from Main Counter and Textbooks Section. 222 teachers from affiliated colleges and institutes availed services of the University Library. 5 books were borrowed from libraries outside Kolhapur through "Inter-Library Loan System" and made available to the users. "Open Access" facility is available to students in all the sections. A separate catalogue of "Translated" books was made available at Stack Section for references.

i] Reference facility for 137 casual readers were allowed to avail.
reference facility for reading materials within library premises on payment basis.
ii] Permanent Membership by Deposit facility to 175 senior citizens and professionals was rendered by University Library on deposit of Rs.1000/- only per member.
iii] In all 160 students appearing for Competitive and NET/SET Examinations availed Reading Room facility by paying a monthly fee of Rs.121/-per member.
iv] In all 18 readers availed Xerox facility on payment basis.
v] In all 1849 CD-ROM's are available on various subjects.

B] The Reading Hall: Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource Centre:

The reading hall of the Library was kept open 18 hours a day from 6.00 a.m. to 12.00 mid-night on all days of a year except national holidays. The average daily attendance in the Reading hall was about 650. The Reading hall was managed by students from Shri Appasaheb Pawar Vidyarthi Bhavan studying under the 'Earn & Learn Scheme'.

B.1] Study Centre Library:

The students at affiliated colleges in Kolhapur city, postgraduate students at the University departments, M. Phil/Ph.D. students and students appearing for NET/SET and competitive examinations, availed facility of Study Centre.

During the year under report 2019-20 students from affiliated colleges were admitted 202 in the Study Centre. In Centre 250 students from Postgraduate Departments/NET/SET & other examinations availed the study centre facility.

The Centre was kept open from 6 a.m. to 12 midnight (hours) on all days including Sundays and holidays.

The textbooks and reference books required for undergraduate & postgraduate students are kept in the Study Centre for consultation within the centre, only on production of Identity Card.

The total collection of books is 13,542 in the Study Centre and 6 newspapers are available for the benefit of students. Rs.213/- per student library fee was charged.

The daily attendance of the students was 220. Some teaching staff members also took the benefit of Study Centre.

C] Periodicals Section:

In order to meet the demands of students and research scholars, the Periodicals Section is kept open from 10.20 a.m. to 6.00 p.m. on all the working days, IInd and IVth Saturdays (7. 30 hours). The average daily attendance in the section was 20. Newspaper clipping services related to university & affiliated colleges is rendered for administrative use. Further services of Academic Resource Center for teachers and research students are also provided.

D] Archival Cell:

Approximately 41849 rare books and 9163 manuscripts were treated by re-cycling in the fumigation chamber. During the year 283 researchers and readers availed services of this section.

E] Theses, Dissertations, Reference and Reports Section:

In this section, M.Phil., Ph. D., major and Minor research projects, research essays, census reports , Districtwise Statistical reports and references Sources etc. are kept for the benefit of researchers/ scholars.Average 55 readers visited the section daily to consult the various reference works, theses, dissertations & reports available in this section. In total 8017 reference books on various subjects are available for consultation within the library premises.

f] Resource Center for Inclusive Education (RCIE):

Rashtriya Uchchatar Shiksha Abhiyan (RUSA) office, Government of Maharashtra, sanctioned RCIE center to Shivaji University, Kolhapur. The center is housed in extended library building of Barr. Balasaheb Khardekar Library. The centre works for the inclusion and development of visually impaired, hearing disabled, orthopedically impaired and mentally challenged students from affiliated colleges of Shivaji University and its departments, special schools for persons with disabilities. The center is well equipped with Braille books, e-resources, audio books, computers with screen reading software, internet/Wi-Fi, low vision devices (Magnifiers, CCTV, Spectacles etc.) for low vision students. During the period of report center organizes 3 programs for disabled students and 121 students are the member of this center. Daily average attendance is 5.

10. 4 Library Automation Updates:

The work of retro conversion of Library active collection has been completed on LibSys integrated library software and the bibliographic information about the collection is made available on internet through library OPAC/Web OPAC system. In line with this, acquisition module, technical processing module for new purchase, serial control and circulation module for issue and return of books to the readers has been initiated with the LibSys integrated library management software. OPAC, Internet and e-resource/online facility is made available with the help of 83 computers and 21 Terminals.

10.5 Binding:

During the year the books are not bound.

10.6 Free supply of textbooks to the children of class IV employees of the University:

Under the scheme, the University Library purchased and supplied 112 text books to the 20 school going wards of 21 employees. In all 21 employees availed this facility.

10.7 Teachers Personal Library Scheme:

During 01/07/2019 to 30/06/2020, 26 teachers from university departments, administrative officers and affiliated college teachers availed this facility.

10.8 Visitors to the Library:

During the year, 960 visitors from colleges and other sections of the society visited the Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource Centre.

10.9 SPECIAL EVENTS:

1. BBKKRC and Department of Library & Information Science (DLISc), jointly organized Two Days National Webinar on "E-Content Creation and E-Learning through MOOCs" under UGC- STRIDE-I on 29-30th May 2020 for all PG students, Research Scholars, faculties, affiliated college Librarians, NAAC coordinators and Director KRC.
2. The Book exhibition on the theme "Women in Science" was organized on the occasion of National Science Day (NSD) on 28th February 2020.
3. On the occasion of Convocation, 'Granthmahotsav 2020' -a mega book exhibition event was organized during 05-06th February 2020.
4. BBKKRC and DLISc, jointly organized one-day National Workshop on "Development of Accessible Library for Persons with Disabilities" on 8th January 2020 for all PG students, Research Scholars and faculties.
5. Under the "Vacchan Katta" event, "□□□□ □□□□□□ □□□□□□ " program was organized on 24th December 2019.
6. Resource Center for Inclusive Education (RCIE) center of BBKKRC, UGC Scheme for Persons with Disabilities, Centre for the Study of Social Exclusion and Inclusive Policy and Students' Development jointly celebrated "International Day of Persons with Disabilities" on 3rd December 2019.
7. To honor the sacrifice of police personnel in Mumbai bomb blast the 'Martyrs day' was observed on 26th November 2019 and on the same day celebrated Indian Constitution Day.

8. One day User awareness program on “How to boost article writing skills, get them accepted in good journals and get them noticed by the World” by Elsevier was organized on 18th October 2019 for all PG students, Research Scholars and teachers.
9. One day E-Book User awareness program on “Science Direct training session” was organized on 17th October 2019 for all PG students, Research Scholars and faculties.
10. Library Orientation Programme to the new university students (P.G and Research) was organized by presenting the information regarding Library by Lecture presentation on 28th August to 29th August 2019, followed by Library Tour from 30th August to 20th September, 2019.
11. On the occasion of Barr. Balasaheb Khardekar birth anniversary on 1st August 2019 book-exhibition of published literature of □□□□ .□□ .□ .□□□□□□□□ □ □□□□ .□ . □□ .□□□□□□□□ along with exhibition of books completing their 100 years of publication were arranged. The event was inaugurated by Hon. Vice-Chancellor with all the officers of the Shivaji University, Kolhapur
12. Sahitya Academy Delhi, Marathi Department and Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource jointly organized “□□□□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□ ”on 29-30th July 2019.
13. On the eve of 56th foundation day of Department of Library and Information Science and Barr. Balasaheb Khardekar Knowledge Resource In collaboration with Shivaji University College Librarians Association (SUCLA), jointly organized One day Sensitization Programme on the theme-“Promotion of Academic Integrity and Prevention of Plagiarism in Higher Educational Institutions Regulations, 2018” on 22nd July, 2019 for the benefit of all the teachers and research students.
14. Lecture on ‘Financial Literacy’ was given by Dr. V. B. Kakade for all the staff members of Library and Department of Library and Information Science Teachers/students on 9th July 2019. The program is supported by SEBI office, Mumbai.

LIBRARY ACHIEVEMENTS: 2019-20

Library was awarded Second Prize on University Foundation Day, 18th November 2019 i.e for the best maintenance during the ‘Swachata Saptaha Abhiyan-Prashashkiya Gunavatha Abhiyan’ of the University under support service department.

वार्षिक अहवाल २०१९-२०
बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ग्रंथालय, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

१०.१ वृत्तांत वर्षात नियतकालिके व ग्रंथ खरेदीसाठी खालील निधी मंजूर होता.

(अ) विद्यापीठ निधी: रू. २,५०,००,०००=०० एवढी अंदाजपत्रकीय तरतूद अहवाल वर्षात उपलब्ध होती. सदर मंजूर निधीतून नियतकालिकांसाठी रू. २,३४,००,०००=०० व ग्रंथखरेदीसाठी रू. १६,००,०००=०० एवढी रक्कम उपलब्ध होती. सदर उपलब्ध निधीतून नियतकालिकांच्या (छापील व ऑनलाईन) वर्गणीसाठी रू २,३८,५८,८६४ आणि रू. १६,८४,२१४=०० ग्रंथ / ई-बुक्स खरेदीसाठी सदर निधीचा विनियोग केला.

१०.२ ग्रंथसंग्रह :

(अ) दि. ३१-०३-२०२० रोजी विद्यापीठ ग्रंथालयात ग्रंथ, नियतकालिकांचे बांधीव संच व हस्तलिखिते यांची एकूण संख्या खालीलप्रमाणे होती.

ग्रंथ	ई-बुक्स	नियतकालिकांचे बांधीव संच	हस्तलिखिते	प्रबंध-लघुप्रबंध	रिपोर्ट	ब्रेल बुक्स	एकूण
2,76,202	578	34,937	9,163	11,314	7,032	590	3,39,816

(ब) वृत्तांत वर्षातील वाढ : वृत्तांत वर्षात ;२०१८-१९ मध्ये विद्यापीठ / विद्यापीठ अनुदान आयोग निधीतून ८५६ ग्रंथ खरेदी केलेले आहेत. कॉन्टीजन्सीद्वारे ६९४ ग्रंथ खरेदी केले आहेत. देणगीद्वारे आलेल्या ग्रंथांची संख्या ४५६ एवढी आहे.या व्यतिरिक्त विद्यापीठ निधीतून ११६ ई-बुकस् २०१८-१९ मध्ये खरेदी करण्यात आले. अशा रितीने, अहवाल वर्षातील एकूण ग्रंथसंख्या २१२२ आहे.

ाखानिहाय खरेदी केलेले ग्रंथ/ई-ग्रंथ यांची विभागणी पुढीलप्रमाणे:

अ.क्र	**विद्याशाखेचे नाव**	**ग्रंथ**	**ई-ग्रंथ**
१.	सायन्स आणि टेक्नॉलॉजी	२०५	११६
२.	वाणिज्य आणि व्यवस्थापण	३०	-
३.	मानवता	२०२	-
४.	आंतरशास्त्रीय अभ्यास	१४	-
५.	सामान्य	४०५	-
	एकुण	**८५६**	**११६**

(क) कॉन्टीजन्सीमधून खालीलप्रमाणे ६९४ ग्रंथ संशोधन प्रकल्प / इतर योजना/इतर कोर्सेस व संशोधन योजने अंतर्गत खरेदी केले आहेत.

Major/Minor Research Project/ Other Scheme Projects:

(I) Social Science/ Humanities Department		**Number of Books**
1.	Sociology UGC-SAP-DRS(D.1.P.31.2)	299
2.	Psychology (A.69.P.4)	24
3.	Commerce & Management (A.57.P.4)	23
4.	YCSRD (A.67.P.4)	22
5.	Geography (A.16.P.4)	15
6.	Geography (Travel & Tourisam) (A.16.P.17)	27

7.	Research Strengthening scheme Lib & Info. Science (A.2.P.51) Dr.P.B.Bilawar Dr.S.V.Thorat Dr.D.B.Sutar Dr.N.B.Khot	 11 34 14 12
8.	Education (Research strengthening Scheme) Dr.P.S.Patankar. A.2.P.51	37
9.	Pad.Lat.G.G.Jadhav. chairin Journalism A.70.P.4	22
(II) Science Department		
1.	Statistics UGC SAP.DRS-I (D.1.P.250)	30
2.	Ind. Chemistry (A.21.P.4)	90
3.	Applied Chemistry (A.63.P.4)	31
4.	Physics (DST Inspire Faculty Project) D.2.P.149.19	1
5.	Physics SAP.DSA-2 D.1.P.254	2
	TOTAL	**694**

(ड.) अहवाल वर्षात देणगीदारांकडून देणगीदाखल प्राप्त झालेल्या पुस्तकांची संख्या खालीलप्रमाणे आहे.

i) ग्रंथ संपादन विभाग :

Sr. No.	Names of the Donor	Number of Books
1.	Vidyabhartee Pra, Latur	01
2.	Fundacion Para la d.yoga, Argentia.	03
3.	महाराष्ट्र ग्रंथोत्तेजक संस्था, पुणे	02
4.	श्री.रविंद्र दामोदर लाखे, कल्याण.	02
5.	अशोक कुमार सिंघई, म.प्र.	01
6.	मा.कुलगुरू कार्यालय	07
7.	श्री. बी.के. निंबाळकर, फलटन	06
8.	मा.कुलगुरू कार्यालय	23
9.	श्रीमती सविता नाबर, कोल्हापूर	02
10.	श्री.सुर्यकांत पाटील, रामवाडी	01
11.	सुनिल पु. अढावकर,उमदी	03
12.	सुभा ा धुमे,गडहिंग्लज	01
13.	रविदासिया धर्मप्रचार अस्थान, कानपूर, जालन्धर	01
14.	प्रा.जे.एफ.पाटील, कोल्हापूर	07
15.	Yoshda Satsansa society	16
16.	AIU, New Delhi	03
17.	Hon.Vice-Chancellers	15
18.	तेजस्विनी रा.जाधव, औरंगाबाद	02
19.	भारतीय भा ा संस्थान,मैसूर	31

20.	डॉ.नगिना माळी, बागणी.	01
21.	विकास व्ही.पाटील, सांगली	02
22.	Dr.Kumar Nanaware, Kolhapur	01
23.	सौ. मंजुश्री गोखले	02
24.	श्री. दिगंबर जैन अग्रवाल पंचाय मंदिर. राजस्थान	01
25.	Genuine Publication, New Delhi	09
26.	Samadhan M Gaikwad,Pune University Pune	02
27.	Kirloskar Brothers,Ltd	02
28.	Rajendra Mishra, Indore	02
29.	डॉ.पद्मा पाटील, शिवाजी विद्यापीठ	04
30.	ांतीकुमार वठारे, कोल्हापूर	95
31.	Mrs.suvrata.V.Sathe,Nashik	02
32	Sanjeev Kumar Sharma, Utarakhand	02
33	श्री.प्रमोद प्रकाश मांडे, बार्शी	01
34	Dr.Deepak Prabhat,Pune	01
35	Editor, Mathrbhnmi	01
36	Hon.Vice – Chancellor Office	18
37	Hon.Vice – Chancellor Office	25
38	Hon.Vice – Chancellor Office	25
39	Hon.Vice – Chancellor Office	22
40	Hon.Vice – Chancellor Office	25
41	Hon.Vice – Chancellor Office	23
42	Hon.Vice – Chancellor Office	06
43	श्री.विलास जाधव, कोल्हापूर	01
44	जिल्हा मराठा विधा प्रसारक समाज, अहमदनगर	01
45	Hon.Vice – Chancellor Office	01
46	सिराज करीम शिकलगार, आंधळी	02
47	Office	10
48	Hon.Vice – Chancellor Office	12
49	Pournima Kerkar, Goa	01
50	Shivaji University, Kolhapur	06
50	Kalgidhar Trust, New Delhi	01
51	भिवा कांबळे,पुणे	02
52	Appasaheb Birnale College, Architecute,Sangli	01
53	डॉ.रघुनाथ कडाकणे,कोल्हापूर	01
54	कु.ओंकार (जि.पाटील,कोडोली)	01

55	इतर देणगीदार	17
	Total	**456**

(इ.) नियतकालिके विभाग:

अहवाल वर्षात १२ विदेशी ऑनलाईन ई-नियतकालिके व ५ डेटाबेसस (अनुक्रमे- सायफाइंडर, स्कोपस् , जे स्टोअर, जे गेट - सायन्स, जे गेट - सोशल सायन्सेस) आणि ७५ भारतीय नियतकालिकांची वर्गणी भरण्यात आली व त्याप्रमाणे ती ग्रंथालयास प्राप्त झाली. ९० छापील नियतकालिके देणगी स्वरूपात प्राप्त झालेली आहेत. तसेच मराठी व इंग्रजी, हिंदी भाषेतील ११ वर्तमानपत्रे वाचकांसाठी उपलब्ध केली आहेत.(१२ ई -नियतकालिके पॅकेजेस उपलब्ध आहेत.)

(फ.) प्रबंध-लघुप्रबंध व अहवाल विभाग:

अहवाल वर्षात एकूण ४९ अहवालांची या विभागात भर पडली. तसेच इन्फलिबनेट च्या 'शोधगंगा' या संकेतस्थळावर ३७१९ प्रबंध उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत.

१०.३ ग्रंथालयीन सेवा :

अ- पुस्तके व नियतकालिके देवघेव :

वृत्तांत वर्षात नोंदलेल्या वाचकांची संख्या ५३२३ एवढी आहे. या वर्षात देवघेव विभाग व टेक्स्ट बुक विभाग येथून एकूण ४,२८,१८३ पुस्तकांची देवाणघेवाण करण्यात आली. तसेच संलग्न महाविद्यालयातील व शैक्षणिक संस्था मधील २२२ शिक्षकांनी ग्रंथालय सेवेचा लाभ घेतला. 'आंतर ग्रंथालयीन देवघेव' या योजनेद्वारे ५ पुस्तके कोल्हापूर बाहेरच्या ग्रंथालयांना पुरवून अभ्यासकांची सोय केली. ग्रंथालय विभागात विद्यार्थ्यांसाठी 'मुक्तद्वार प्रवेश पध्दत' उपलब्ध आहे. तसेच ग्रंथदालन विभागात 'अनुवादित' पुस्तकांची स्वतंत्र तालिका संदर्भासाठी तयार केली आहे.

१. एकूण १३७ वाचकांना आवश्यक ते शुल्क भरून संदर्भ सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली

२. एकूण १४५ ज्येष्ठ नागरिकांनी प्रत्येकी रू. १,०००-०० याा प्रमाणे अनामत रक्कम भरून ग्रंथालयाचे कायमचे सभासदत्व घेतले आहे.

३. स्पर्धा परीक्षा व नेट/सेट इत्यादी परीक्षांना बसलेल्या १६० विद्यार्थ्यांना अभ्यासिकेत बसण्यासाठी

प्रत्येकी रू १२१-०० मासिक शुल्क भरून ग्रंथालयाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली.

४. एकूण १८ वाचकांनी झेरॉक्स सुविधेचा लाभ शुल्क भरून घेतला.

५. अहवाल वर्षापर्यंत एकूण १८४९ विविध विषयांवरील सीडी रोम उपलब्ध आहेत.

ब- अभ्यासिका : बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ग्रंथालय :

राष्ट्रीय सुट्टीचे दिवस सोडून इतर सर्व दिवशी सकाळी ६ ते रात्री १२ वाजेपर्यंत अशी १८ तास अभ्यासिका उघडी ठेवण्यात आली. अभ्यासिकेमध्ये दररोज अंदाजे ६५० विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती. सदर अभ्यासिकेचे व्यवस्थापन डॉ.आप्पासाहेब पवार विद्यार्थी भवनातील 'कमवा व शिका' या योजनेतून शिक्षण घेणा-या अंशकालिन विद्यार्थ्यांमार्फत करण्यात आली.

क - अभ्यासकेंद्र (विमान बिल्डिंग):

कोल्हापूरातील सर्व संलग्न महाविद्यालयातील पदवीपूर्व विद्यार्थी व विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर विभागातील विद्यार्थी यांना वाचनाच्या सोयी उपलब्ध करून देण्यासाठी अभ्यासकेंद्राची

स्थापना करण्यात आली आहे. एम्.फिल., पीएच.डी. चे विद्यार्थी तसेच नेट/सेट व स्पर्धा परीक्षेस बसणा-या विद्यार्थ्यांनाही या अभ्यासिकेत प्रवेश दिला जातो.

सन २०१९-२० या शैक्षणिक वर्षात कोल्हापूर शहरातील विविध महाविद्यालयात शिकणा-या २०२ विद्यार्थ्यांना अभ्यासिकेत प्रवेश देण्यात आला. नेट/सेट व स्पर्धा परीक्षेच्या तसेच पदव्युत्तर विभागातील २५० विद्यार्थ्यांनी या अभ्यासिकेचा उपयोग करून घेतला.

हे अभ्यासकेंद्र दररोज व सर्व सुट्टयांच्या दिवशी सकाळी ६ ते रात्री १२ असे १८ तास अभ्यासासाठी खुले असते.

या केंद्रात पदवीपूर्व व पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांसाठी लागणारी क्रमिक पुस्तके व संदर्भ ग्रंथ ठेवण्यात आले असून ती ओळखपत्रावर संदर्भासाठी दिली जातात.

एकूण ग्रंथांची संख्या १३,५४२ इतकी आहे तसेच ६ वर्तमानपत्रे विद्यार्थ्यांसाठी घेतली जातात. प्रति विद्यार्थी रू. २१३-०० फक्त ग्रंथालय शुल्क म्हणून आकारण्यात आले. अभ्यासिकेमध्ये वाचकांच्या हजेरीचे प्रमाण सरासरी दरदिवशी २२० इतके होते. पदव्युत्तर विभागातील काही प्राध्यापकांनी या ग्रंथालयाचा उपयोग करून घेतला.

ड- <u>नियतकालिक विभाग</u> :

नियमित व संशोधक विद्यार्थ्यांच्या वाढत्या मागणीची गरज भागविणेसाठी नियतकालिक विभाग कामकाजाच्या दिवशी, दुस-या व चौथ्या शनिवारी सकाळी १०.२० ते संध्याकाळी ६.०० वाजेपर्यंत असा ७.३० तास उघडा ठेवला. सदरच्या विभागाचा दररोज सरासरी २० वाचकांनी लाभ घेतला. नियतकालिके विभागातर्फे विद्यापीठ व महाविद्यालयांविषयीच्या बातम्यांची कात्रण सेवा प्रशासकीय उपयोगासाठी दिली जाते. तसेच शिक्षणासाठी व संशोधक विद्यार्थ्यांसाठी ॲकॅडमीक रिसोर्स सेंटरची सेवा दिली जाते.

इ- <u>अर्काइव्हल सेल विभाग</u> :

अर्कायव्हल सेल विभागातील ४१,८४९ ग्रंथ व ९,१६३ हस्तलिखिते यांची देखभाल केली जाते. अहवाल सालात २८३ संशोधकांनी व वाचकांनी अभ्यासासाठी या विभागाचा लाभ घेतला.

ई- <u>प्रबंध, शोधनिबंध व अहवाल व संदर्भ विभाग</u> :

या विभागात या विद्यापीठाने मान्य केलेले एम.फील.,पी. एच.डी.,लघु व दीर्घ संशोधनप्रबंध, शोधनिबंध, लोकसंख्या अहवाल (सेन्सस रिपोर्ट), जिल्हानिहाय सांख्यिकी अहवाल व संदर्भ साधने, इत्यादी संशोधक/ अभ्यासकांच्या उपयोगासाठी ठेवले आहेत. दररोज सरासरी ५५ संशोधक विद्यार्थ्यांनी, अभ्यासकांनी या विभागाचा लाभ घेतला. या विभागात विविध विषयांवरील एकूण ८०१७ पुस्तके संदर्भासाठी उपलब्ध आहेत.

फ- <u>समावेशी शिक्षण संसाधन केंद्र (आर.सी.आय.ई.) :</u>

राष्टफीय उच्चत्तर शिक्षा अभियान (रूसा) कार्यालय, महाराष्टफ शासनाने शिवाजी विद्यापीठास समावेशी शिक्षण संसाधन केंद्र स्थापण्यास मंजूरी दिलेली आहे. बॅ.बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्त्रोत केंद्राच्या विस्तारीत इमारतीमध्ये हे केंद्र कार्यान्वित आहे. शिवाजी विद्यापीठातील संलग्नीत महाविद्यालयातील, अधिविभागातील, विशेष शाळेतील सक्षम नसलेले दृष्टीहीन, श्रवणदोष, शारिरीक रित्या अपंगत्व व मानसिक दृष्टया अकार्यक्षम असलेल्या विद्यार्थ्याचा विकास व समावेश या साठी हे केंद्र काम करते. हया केंद्रामध्ये ब्रेल बूक्स, ई-रिसोर्सस, संगणक व स्क्रिन रिंडिंग सॉफ्टवेअर, इंटरनेट/वायफाय, लो व्हिजन डिवाइसेस (मॅग्नीफायर, सी.सी.टी.व्ही,

स्पेक्टॅयाकल्स इत्यादी) लो व्हिजन विद्यार्थ्यांसाठी आधुनिक उपकरणांचा समावेश आहे. अहवाल वर्षात सदर विद्यार्थ्यासाठी तीन कार्यक्रम राबवण्यात आले. या केंद्रामध्ये असे १२१ विद्यार्थी सभासद आहेत. दररोज सरासरी पाच विद्यार्थी या केंद्राचा वापर करतात.

१०.४ <u>ग्रंथालय संगणकीकरण सद्यस्थिती:</u>

ग्रंथालयातील वाचनसाहित्याचे Retroconversion, Libsys या संगणकप्रणालीत पूर्ण करण्यात आलेले असून सदर वाचनसाहित्याची सुचीबद्ध माहिती ग्रंथालय OPAC/Web OPAC system वर इंटरनेटद्वारे उपलब्ध करण्यात आलेली आहे. याबरोबरच नव्याने खरेदी केलेल्या पुस्तकांचे ॲक्सेशनींग, तांत्रिक प्रक्रिया, सिरीयल कंट्रोल व ग्रंथ देव-घेव मोडयुल्स् इ. Libsys या संगणक प्रणालीत चालू करण्यात आलेल्या आहेत. OPAC, इंटरनेट आणि ई-रिर्सोसेस इत्यादी.ऑनलाईन सुविधा देखील ८३ संगणकामार्फत व २१ Terminal मार्फत दिल्या जातात.

१०.५ <u>ग्रंथ बांधणी</u> -

अहवाल सालात कोणत्याही ग्रंथांची बांधणी करून घेण्यात आली नाही.

१०.६ <u>विद्यापीठातील चतुर्थश्रेणी कर्मचा-यांच्या मुलांना क्रमिक पुस्तके देण्याची योजना</u> :

०१/०७/२०१९ ते ३० जुन २०२० या कालावधीत ११२ क्रमिक पुस्तकांचा २१ कर्मचा-यांच्या २० मुलांनी या योजनेचा लाभ घेतला आहे.

१०.७ <u>शिक्षकांची वैयक्तिक ग्रंथालय योजना</u> :

०१/०७/२०१९ ते ३० जुन २०२० या कालावधीत २६ शिक्षकांनी व २० कर्मचा-यांनी असे मिळून एकूण ४६ जणानी या योजनेचा लाभ घेतला आहे.

१०.८ <u>ग्रंथालय पहावयास आलेले वाचक/पर्यटक</u>:

अहवाल सालात महाविद्यालये/ शैक्षणिक संस्था येथील सहली व अभ्यास सहलीसाठी आलेले एकूण- ९६० विद्यार्थी/पर्यटक यांनी बॅ.बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्रोत केंद्रास भेट दिली.

१.९ <u>विशेष घटना :</u>

१ बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्त्रोत केंद्र व ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग (डीएलआयएससी) ने विद्यार्थ्यांसाठी २९ ते ३० मे २०२० यूजीसी-स्ट्राईड - १ अंतर्गत “ई-सामग्री निर्माण आणि MOOC द्वारे ई - शिक्षण” या वि ायावर दोन दिवसांचे रा ट्रीय वेबिनार संशोधक विद्वान, प्राध्यापक, संलग्न महाविद्यालयाचे ग्रंथपाल, नॅक संयोजक व संचालक के.आर.सी करिता संयुक्तपणे आयोजित केले.

२ २८ फेब्रुवारी २०२० रोजी रा ट्रीय विज्ञान दिनानिमित्त “विज्ञानातील महिला” या वि ायावरील पुस्तक प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले होते.

३ दीक्षांत समारंभानिमित्त ‘ग्रंथमहोत्सव २०२०’- एक मेगा बुक प्रदर्शन कार्यक्रम दि. ५ व ६ फेब्रुवारी २०२० दरम्यान आयोजित करण्यात आला होता.

४ बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्त्रोत केंद्र व ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र विभाग (डीएलआयएससी) यांनी ८ जानेवारी २०२० रोजी सर्व पीजी विद्यार्थी, संशोधक विद्वान आणि

प्राध्यापकांसाठी संयुक्तपणे "अपंग व्यक्तींसाठी प्रवेशयोग्य ग्रंथालयांचा विकास" या वि यावर एक दिवसीय रा ट्रीय कार्यशाळेचे आयोजन केले.

५ "वाचन कट्टा" कार्यक्रमातंर्गत २४ डिसेंबर २०१९ रोजी "लेखक आपल्या भेटीला" कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

६ बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्त्रोत केंद्राचे समावेशी शिक्षण संशोधन केंद्र (आरसीआयई), सेंटर फॉर दी स्टडी ऑफ सोशल इन्कलुजन व एक्स्लुजन पॉलिसी आणि विद्यार्थी विकास मंडळ यांनी संयुक्तपणे ३ डिसेंबर २०१९ रोजी "अपंग व्यक्तींचा आंतरर ट्रीय दिन" साजरा केला.

७ मुंबई बॉम्बस्फोटातील पोलिस कर्मचा-यांच्या बलिदानाचा सन्मान करण्यासाठी २६ नोव्हेंबर २०१९ रोजी 'शहिद दिन' साजरा करण्यात आला आणि त्याच दिवशी 'भारतीय संविधान दिन' साजरा करण्यात आला.

८ एल्सेव्हियर द्वारा "लेखन कौशल्यांना कसे चालना द्यायचे, त्यांना चांगल्या जर्नल्समध्ये कसे मान्य करावे आणि जगाच्या नजरेत कसे आणावे" या वि यावरील एक दिवस जागरूकता कार्यक्रम १८ ऑक्टोबर २०१९ रोजी सर्व पीजी विद्यार्थी, संशोधन विद्वान आणि शिक्षकांसाठी आयोजित केला.

९ सर्व पीजी विद्यार्थी, संशोधन विद्वान आणि प्राध्यापकांसाठी १७ ऑक्टोंबर २०१९ रोजी 'सायन्स डायरेक्ट ट्रेनिंग सेशन' वि यावरील एक दिवसाचा ई-बुक यूजर जनजागृती कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता.

१० विद्यापीठातील नविन विद्यार्थ्यांसाठी ग्रंथालय अभिमुखता कार्यक्रम (पी.जी. आणि रिसर्च) २८ ऑगस्ट ते २९ ऑगस्ट २०१९ रोजी व्याख्यानमालेद्वारे ग्रंथालयाशी संबंधित माहिती सादर करून त्यानंतर ३० ऑगस्ट ते २० सप्टेंबर २०१९ या कालावधीत 'ग्रंथालय टूर' घेण्यात आली.

११ बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर जयंती निमित्त दिनांक १ ऑगस्ट २०१९ रोजी पू.ल.देशपांडे व ग. दि.माडगुळकर यांच्या प्रकाशनाची १०० व र्ष पूर्ण झालेल्या प्रकाशित साहित्याचे पुस्तक प्रदर्शन घेण्यात आले. कार्यक्रमाचे उद्घाटन शिवाजी विद्यापीठ,कोल्हापूर चे मा.कुलगुरू व सर्व अधिका-या च्यांसमवेत करण्यात आले.

१२ साहित्य अकादमी दिल्ली,मराठी विभाग आणि बॅ.बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्त्रोत केंद्र यांनी संयुक्तपणे २९-३० जुलै २०१९ रोजी 'ग्रंथ प्रदर्शन आणि भारतीय लेखक लघुपट प्रदर्शन' आयोजित केले.

१३ ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग व बॅ.बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्त्रोत केंद्र यांच्या ५६ व्या स्थापना दिनाच्या निमित्ताने शिवाजी युनिव्हर्सिटी कॉलेज लाइब्ररियन्स असोसिएशनच्या (एसयूसीएलए) सहकार्याने २२ जुलै २०१९ रोजी 'शैक्षणिक एकात्मता वाढवणे आणि उच्च ैक्षणिक संस्था नियमावलीत वाङ:मय चौर्य प्रतिबंध' या वि यावर एक दिवसीय सेन्सिटायझेशन प्रोग्राम सर्व शिक्षक आणि संशोधन विद्यार्थ्यांचा फायदा व्हावा या करिता आयोजित करण्यात आला.

१४ डॉ. व्ही.बी. काकडे यांनी ९ जुलै २०१९ रोजी ग्रंथालय व ग्रंथालय विभाग तसेच ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभागातील सर्व शिक्षक/विद्यार्थी,कर्मचा-यांना 'आर्थिक साक्षरता' या वि यावर व्याख्यान दिले. या कार्यक्रमास सेबी कार्यालय, मुंबई यांचे सहकार्य लाभले.

लायब्ररी ने प्राप्त केलेले यश २०१९-२०२०

सहाय्य सेवा विभागांतर्गत विद्यापीठाच्या 'स्वच्छता सप्ताह अभियान-प्रशासकीय गुणवत्ता अंतर्गत उत्तम देखभाल केल्याबद्दल १८ नोव्हेंबर २०१९ रोजी विद्यापीठाच्या स्थापना दिनी बॅ. बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्त्रोत केंद्रास द्वितीय पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.

संदर्भ. शिवाजी वि/बॅबाखज्ञास्त्रोकें/५□ वा वार्षिक अहवाल/ दि □□.□□.२०□□

मा. उपकुलसचिव,

सेमिनार विभाग,

शिवाजी विद्यापीठ,

कोल्हापूर.

विषय : वार्षिक अहवाल २०१९-२०२०
१. बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञान स्त्रोत केंद्र व २. स्टडी सेंटर, कोल्हापूर

संदर्भ : शिवाजी विद्यापीठ /सेमिनार /□□ वा वार्षिक अहवाल/ ०४४० दि. १६ जानेवारी २०□१ चे पत्र

महोदय,

वरील विषयानुसार व आपल्या पत्रानुसार दि. १ जुलै २०१□ ते ३० जुन २०□□ या कालावधीतील वार्षिक अहवाल अनुक्रमे इंग्रजी व मराठी एक प्रतीत ;हार्ड कॉपीबद्ध विहित नमुन्याप्रमाणे पाठवित आहे. तसेच सदर माहितीची एक सीडी अथवा पेन ड्राईव्ह सॉफ्ट कॉपीबद्ध स्वरूपात सोबत पाठवित आहे.

कळावे,

आपलीं विश्वासु,

संचालक,
बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ज्ञानस्त्रोत केंद्र

सोबत : वरील प्रमाणे